

A „KELET” előfizetési díja:

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva	
Egész évre	16 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra helyben	1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.	

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Főttér 4-ik száma, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

AZ ÉRTÉKESEBB CZIKKEK DIJAZTATNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak

Határoz: Nyolczadik évfolyamra az egy sor egy napra 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakrabbi hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wallzeile 36.) Hasenstein et Volger (Wallzeile 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapest. Hasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Weiss Mór hirdetések felvételi irod. Bécsben Wallzeile 18. és Budapest Szervizkafé 5. sz.

Nyitóléri czikkek

gármond sora után 25 kr. fizesendő.

Kolozsvári évad.

II.

A múlt vasárnap délutánnak komikus eseményei sokkal mulatságosabbak, hogy sem oly hamar napirendre lehetne térni felettök. Mióta Inczédi Sámuel addig, a míg „valami isten csudája” nem jö közebe, oly fenékölt államférfiúi magaslattól intézte el a keleti kérdést, — s addig, amíg a kiegyezés neki „hivatalosan” is tudtára lesz adva, oly mély politikai bölcsességgel osztotta meg a monarchia két fele közt a millickat; — s mindezeknek kapcsán, szíve legfenekeletlenebb mélységek mélyiből” oly huszárosan megfenekelte a város elögedetleneit, — ezóta, mondjuk, e kedélyes városnak nincs egyéb időtöltése, mint, hogy a múlt vasárnap eseményein mulat.

Örökes volt például, mikor a mi jó szívű Szabó Károlyunk, — ki teljes életében a légynek sem ártott s ha olykor, olykor elkapta a vezérek korából származó heves pezsgősü magyar vére, ugyanannyiszor kért mindig bocsnatot, a házysor valakit megbántott — miután látható igazgatóssággal egy ideig hallgatta a heves vitát, egyszer-egyszer csak kitért belőle is az Árpád-virtus. A midőn például az enunciacióra került a sor, a jó öreg csendes és méltóságjelleg hangon ép a polgármester által ajánlott értelemben kimondotta, hogy a választók egy része az eddigi jelöltek mellett Hallert és Inczédit is jelölteknek állítja fel, de egyszerre csak szikrázni kezdtek szemei és hatalmas stentori hangon, mely megrázta a terem falait, bele enunciació: „nekünk is van talán jogunk és szabad ellenkező véleményben lennünk.” A derék historikus, ugy látszik eltévesztette szem elől, hogy ezt a jogot senki sem vonta kétségbe. De, mint elnöktől s olyan férfitől, kit nincs okunk habarékunk vagy szélsőbaloldalinak tartani, megvárhattuk volna, hogy ne engedjen a szabadelvű párt cége alattjelölteni ki képviselőjelölteket egy olyan gyűlés által, melyben szélsőbaloldaliak vitték a szót és szélsőbaloldali elveket éljenek. A megjelent választóknak kétségkívül sok mindenhez volt joguk, de a megjelent szabadelvű pártiaknak, a kik, mondhatjuk, kisebbségben voltak a gyűlésen, ahoz bizonyára nem volt joguk, hogy a szélsőbal és habarékpart segítségével állítólag a szabadelvű párt számára jelölteket állítsanak fel.

Nem tekintve, hogy a szabadelvű párt formális megalakulása után a szabadelvű pártnak nem lehet más elnöke, mint a ki az a megválasztott szígy Szabó Károlynak nem lett volna joga második elnökséget elvállalni; eltekintve, mondjuk, ezektől, ha korrekt járt volna el az elnök, fel kellett volna kérnie azokat, a kik nem tartoznak a szabadelvű pártba, hogy a teremből távozzanak azokkal együtt a kik nem választók s csak az így ott maradtak mondhatták volna magukat a kolozsvári szabadelvűpárt egy részének.

Vallják meg azok, a kik e fejletlen habarodást mszenirozták, ez esetben nem az lett volna-e a gyűlés eredménye, hogy a régi képviselőket életével osztott volna el az értekezlet, mikor kevésbe mult, hogy így is meg nem történt?

A gróf Péchy-Bokros párt javára azonban bizonyára jobban a habarodás le nem zajlik, mint a hogy megessett. Szüksége volt a mi pártunknak, hogy az ellenpárt érdekében Hegedűs Pista barátunk görög tragédiái tanulmányait eljátsza nekünk egy szőlőbali vigjáték alakjában; Haller mondja el, hogy voltaképpen habarékparti s Inczédi az ő „legfenekeletlenebb” politikai járatlanságával tegye be az egész választási habarodásnak az ajtót.

Szükség volt rá, hogy a szabadelvű pártnak néhány általunk is tisztelt, de a hamis híreklél félrevezetett híve megköstölje a Komáromi, Balogh, Mayer Franczi-féle újdonsült politikusk kukták által feltalált főzetet s derekasan megcsömöröljenek tőle.

E megundorodásnak beszédes jelei már is mutatkoznak. Izraelita polgártársaink, a kik igen tekintélyes részét képezték azon famosus gyűlésnek, tegnap értekezletet tartottak s ma egy küldöttség útján tudatták a polgármesterrel, hogy csatlakoznak a régi képviselő pártjához. E küldöttség hozta tudomásra, hogy az izraelita polgárok között

azon hallatlanul impertinens kortesfogással izgattak, miszerint Bokros Elek pártolta volna Istóczy eszeveszett indítványát. Már magában józan embertől feltenni nagy képtelenség volt, hogy ilyen félig örlött idiótát pártoljon, de illetékes helyről is fel vagyunk hatalmazva, annak tudására, hogy Bokros Elek az indítvány alkalmával is oly esztelen badarságnak nyilváníttotta azt, mint minden értelmes ember. Az ilyen fogások mélyen jellemzik azokat, kik a szabadelvű párt cége alatt a polgárok jóhiszeműségével üzérkednek.

Részünkről igen örvendünk, hogy izraelita polgártársaink nyíltan is felléptek az ámitók ellen s a mint már az általok rendre járt korezmákban kidobás ígértetett e korteseknek, Kolozsvár értelmes polgárai bizonyára nem fogják tűrni, hogy szabad meggyőződésükkel az ilyenfajta emberek visszaéljenek.

A képviselőválasztások.

Szász sz. Jakab, 1878. jul. 26.

Nevezetes nap viradt tegnap Szolnok-Doboka betheni választó kerületének szabadelvű választóira. A központból kiküldött elnök Jekeli Lajos elnöklése alatt a választó kerület sz. e. választók gyűlést tartottak a követke zendő országgyűlésre választandó képviselő kijelölése tárgyán. Örömmel constatálhatom, hogy a választók igen szép számmal gyűltek össze, különösen az intelligencia tömörült szép alkotmányos joga gyakorlatára, s legkisebb árnyalat sem észleltetett, melyből valaki csak vélhetné is, hogy választó kerületünkben az ellenzéknek bár egy gyászvitázó akadhatna. A gyűlés a nagy vendéglő táncstermében tartott, hol elnök rövid megnyitó beszédében felhívja a választó közönséget egy jelölt felléptetésére. Erre Fehérvári Károly mult országgyűlési képviselőnek gr. Bethlen Andrást ajánlja utjabban, mint olyant — kinek politikai meggyőződése, — önálló higgadt gondolkodásában elegendő biztosítékot lát, hogy v. kerületünk a következő cikluson megelégedésünkre képviselhesse. A gyűlés egyhangul szűnni nem akaró éljenzésekkel adja megelégedése kifejezését a mult országgyűlésen követett magatartása, hazafias munkásságáért. Ezután a gyűlés kebeléből bethleni ev. r. lelkes Csűrös József vezetés alatt egy 10 tagú küldöttséget nevez ki, mely küldöttség jelölt gróf urat a gyűlésre meghíván, itt Péter Antal felkéri a jelenlevő választók nevében program beszéd előadására.

A program beszéd egyhangú tetszés nyilváníttások közt történt elmondása után a gyűlés újabb ohajának eleget téve elnök gróf Bethlen András mint Szolnok-Doboka megye bethleni választó kerülete szabadelvű egyetlen jelöltjét kihirdeti. Felelőse is talán értesíteni, hogy a megválasztás is bizonyos — annyiaval is inkább, hogy csak egyetlen jelölt, de ha nem lenne is gróf ur egyedül jelölve, még azon esetben is a személyre iránt kerületünk választóiban levő szeretet és bizalom, mely egyaránt vallás és nemzetiség különbség nélkül nyilvánul, már oly biztossá tették megválasztását, hogy másnak vele szemben fellépni nem igen akadhat bátorsága.

A jelölt kihirdetése után megalakult a végrehajtó bizottság, melybe megválasztatták: Balogh Lázár, gr. Bethlen Béla, Horváth Imre, Kászóni Ferencz, Klein György, Maksai Miklós, Musnai Károly, Maendel Dégenfeld, Run Nicolai, Simon Kálmán, gróf Vas Jenő és Nagy István. Miután ezzel a gyűlésnek több tárgya nem volt, elnök a gyűlésen megjelent választóknak — kik között különösen a kerület kékesi szolg. bírói járása tűntette ki magát — megjelenésért köszönetet fejezve ki, a gyűlést feloszlatta. x. y.

Orbán Balázs Tordán.

A független ellenzék a torda-aranyosmegyei „Torda választó kerületében” is tért igyekszik elfoglalni, csakahogy az a szerencsétlenség e pártnak, hogy az intelligencia és a választó közpolgárság tulnyomó nagy többsége sokkal inkább áll van hatva azon eszméktől, a melyeket Tisza László programbeszédében (jul. 21.) hirdetett, s a mely eszmék a tényleges viszonyok és körülményeknek megfelelőleg a realis élet találatából voltak merítve, mint azon elvektől, a melyeket a független ellenzék — ideális téren mozogva, s teljesen figyelmen kívül hagyásából a tényleges viszonyoknak — szokott nagy ostentatíóval hirdetni. S éppen ebben találhatja magyarázatát azon fiasó története, a melyszerint jelzett választó-kerületben Orbán Balázs jelöltsége (kit szereplési visszteketeiből néhány ellenzéki egyén léptetett

fel) csütörtököt mondott. De térjünk a dologra.

F. hó 28-ka d. u. 4 óra volt a plakátokon hirdetve, a mikor Orbán Balázs program beszédét Tordán a „Vasuthoz” czimzett vendéglőben (a melynek fedelén egy „Féjen Orbán Balázs” feliratu lobogót lengetett a bus szellő) meg fogja tartani. Délután 3 órakor mintegy 15—20 tagból álló u. n. lovas banderium vonult keresztül a piacon — a jelölt elébe menendő. Kiváncsiágból a jelölt megérkezte előtt már tekintélyes számú polgárság gyűlt a vendéglőbe, a hol egy hatalmas virágkoszorú aegisse alatt volt elkészítve a hely, a honnan Orbán Balázs hirdetni fogja honmót eszméit. Hosszas várakozás után, hatalmas néptömegektől kísérve (a mely néptömegnek alig 90%-ka lehetett választásra jogosult, s a választásra jogosultaknak is bizonyára 90%-ka szabadelvű párti) végre 5 órakor csakugyan megérkezett egy kétlovas hintóban O. B. a ki teljesen diszmagyarba, sarkantus csizmával, kocsagos kalppal és kardal igazán jól nézett ki.

Orbán ügyvéd Szabó Lajos üdvözölte, felolvastván hatalmas irályu beszédét, a melyben — miután a mult virar teljes eseményeire egy rövid pillantást vetett — a Magyarországi és Ausztria közötti viszonyt szabályozó 1867-ik évi közösügyi törvényre és rendszerre mondott anathe-ma elhangoztatása után felkérte O. B. politikai hitvallása elmondására. Ha Orbán B. hallgatott mint az ő politikai elveit való független ellenzéki választóknak nézte (holott nagy csalódásban élt, miután a meghívó levélnek, aláírott több szárazra menő egyéneknek is alig egy néhány birt választási joggal, míg a többség „a néhányak” pusztán számításba nem jöhött a tartaléka gyantán szolgált) akkor nem ok nélkül beszélt bővel, s nem ok nélkül látszott kihirdetett eszméitől átszellemültnék. Voltak beszédének oly passusai, a melyeket az értelmetlen tömeg és az a maroknyi kicsi serege a függetlenségi ellenzéknek éljenzésekkel fogadott; így a midőn festette a közösügyi rendszer és az uralkodó kormány politika káros hatását a közmorálra; a midőn kimutattai erőlködött, hogy a közpolgár elemet a különböző adónevek által a kormány miképpen akarja a végelszámnyedés zátonyára juttatni; a midőn lekesedéssel hangoztatta: „ok nélkül törekszik erre a Bécs-féle kacsingató orgánura, mert a magyar vér nem fog osztrák malmot hajtó vízzé átváltozni soha”. (Nép: nem akarunk vízzé változni!) a midőn a külügyi helyzet jellemzésére téve át s a magyar kormányt a Muszkával való czimborálás vádjával illette, egész indignatíóval kiáltott fel, hogy Bosznia occupatíójával a százsebtől vérző török testről az utolsó paplant is leakarták lopatni magyar katonáinkkal (nép: nem engedjük!) a midőn az önálló magyar banktervezet feladását a magyar államkincstárnak ebelti károsodását 140 millióra teszi fel, stb. A beszéd ismereteseül legyen elég ennyi.

A beszéd elhangzása után ügyvéd Szabó Lajos dicsérté meg a jelöltet, hogy elveit oly szépen esmertette meg a választó polgársággal; egyszerűmnd éltette őt, mint Torda-Aranyos-megye egyik független ellenzéki képviselőjelöltjét.

Mielőtt a gyűlés eloszlott volna, még egyszer szólni kívánt O. B. a választókhöz, — megnyugtattani akarván őket a tordai kir. Tszék jövődébéli sorsa iránt táplált aggodalmak tekintetében is. Beszédének e passusa körülbelül — s elég furcsán így hangzott: Tiszt. polgártársak! Vannak e városban oly hivatalnokok, a mint hallom, a kik avval korteskednek a kormánypárt mellett, hogy a szabadelvű pártnak e városban netalán bukásával a kir. törvényszéket elvinnék Tordáról (nép: ugy beszélik!) Ne hídjük polgártársak; ez csak ijesztés akar lenni. A tordai kir. Tszék fennmaradása már biztosítva van, a melyen többé változtatni a kormánynak sem lehet!

Hogy helyes volt-e a hivatalnokokat ily váddal illetni, annak megítélését O. B. itéltéres bizom, — de azt kinyilatkoztatathatjuk, hogy beszédének e végpassusa, a melyben biztatás volt foglaltva, „tetszett.”

Jól mondta azonban Orbán B. beszédében, egy helyt, „hogy mi nem akarunk mindenütt győzelmet aratni, hanem csak elölésztetni a talajt, a melyben az általunk elhintett magvak a független ellenzék részére majd jövőben dusan csírázhassanak”; mi is azt mondjuk: Ne hitesse el magával O. B., hogy e megyében győzelmet fog aratni, hanem elégedjék meg most az egyszer azzal, ha egy-két választó polgárral e megyében is sziveln tudta saját pártját, — s elégedjék meg azzal az édes reménnyel, hogy ha így fog rendrendre e megyében is a függetl. ellenzék szaporod-

ni mint jelenleg: meglehet (ha csak a véletlen nem fog akadályozni a föllepni), hogy legalább a jövő században mint Torda-Aranyos megye egyik független ellenzéki képviselőjét fogjuk üdvözölhetni! Addig is tehát béke velünk!

Röviden megemlítem, hogy a felvitzi v. kerület függetl. ellenzéki képviselő jelöltje Szóts Gyula (pesti jogász) f. hó 28-án Bágyon községeben program beszédet akarván tartani, a szó szoros értelmében meggrasztatott onót A torozkai v. kerületben fölléptetett dr. Hatalla Péter pedig (ki jelenleg Tordán időzik) mint pártokon felül álló képviselő jelölt ma utazott el választó kerületébe Aranyosszékre.

Torda, 1878 jul. 29. (n. a.)

A párisi világkiállításról.

— Saját levelezőnkől. —

(Gv.) Azt hallom, hogy „otthon” nagy az ijedelem, nem lehet lakást kapni Párisban, ugy mondják! E hir akárhonnan terjedt el, nem való, szállást eleget találni és nem is drágát. Szóljának a példák.

F. . . egyetemi tanár a nagy boulevardoktól vagy 50 lépésnyire lakik egy jó szálloda 3-ik emeletében naponta 5 frankért, egy kolozsvári házaspár pedig a már korábban dicsért „Hotel Bellevue”-ban (Avenue de l' Opéra) a második emeleten 15 frankért bir egy szép szobát, oly ár, mely a fennforgó körülmények között nagyon olcsónak mondható! E tekintetben tehát nincs baj, csak előre kell gondoskodni az elszállásolásról.

Tán nem lesz érdektelen és hasznos nélküli azokra nézve, kik még ezután jönnek (legkellme-sebb lenne a szeptemberhavi időzés), ha néhány gyakorlati utmutatást közlök, miként kell a kiállítást megnézni?

A kiállítási helyiség a Szajna által két fő részre van osztva, de a megnyitott Jena hid által össze is kötve: a jobb parton a Trocadero, a balparton a Marsmező terül el; itt van a kiállításnak zöme és lényege. A bejárásra vagy husz különféle kapu szolgál, de azt hiszem, legzebb lesz a látvány, ha az Avenue de Trocaderóra érve (omnibusz, tramvaj vagy fiakkerral) a Trocadero palotájába lépünk és azon áthaladva a nagy vízesés felett megállunk és szemünkkel a Marsmező felé irányozzuk. A látvány gyönyörű: alattunk a széles vízesés, mely olyan mint egy sűrű fátyol még lejjebb és jobbra balra pompás szökőkutak és szobrok; a Trocadero szép kertje teive a legkülönbözőbb kisebb nagyobb építményekkel, hol többnyire egyes nemzetek különlegességei vannak bemutatva, végre mint csillogó határvonal a Szajna ezüst szalagja! A folyón túl a Marsmező kertjében folytatva látjuk a Trocadero szépségeit; az egészet keresztben a „diszhomlokzat” határolja, mely a tulajdonképeni kiállítási palotának főbejárását képezi. Czélszerű legelőbb is egy kiállítási tervet venni és a Trocaderótól a Marsmezőig mintegy tájékoztató utat tenni. A Marsmező palota főkapuja felett nagy erkély emelkedik, ide is hatoljunk fel és nézzünk már most vissza a Trocadero, tán nem minden izlést kielégítő, de minden esetre imponáns és óriási palotájára! A ki szereti a szép kílátást és a Marsmező felé a Trocadero, tán nem minden izlést kielégítő, de minden esetre imponáns és óriási palotájára! A ki szereti a szép kílátást és a Marsmező felé a Trocadero, tán nem minden izlést kielégítő, de minden esetre imponáns és óriási palotájára! A ki szereti a szép kílátást és a Marsmező felé a Trocadero, tán nem minden izlést kielégítő, de minden esetre imponáns és óriási palotájára!

A Marsmező palota díszcsarnoka a legszebben van berendezve, jobbra az angol Canada óriási trophaeja, balra egy francia érczöntőde remek kiállítmánya, közből a francia korona híres gyémántjai, a walesi herceg mészerszerű indiai kincsei, Gobelin és Sévres classikus munkái, ez a világ legszebb porcellánját, amaz utólrhetlen szőnyegeket mutatva be, mindez oly látvány, mely a szemet kápráztatja s a legblazirtabb embert is csodálatra bírja. Így kezdve meg utunkat, bizonyosan a legjobb benyomást nyerjük az óriási vállalat nagyszerűségéről, miglen valamely oldal-kapun lépve be, figyelmünket aránylag csekélyebb érdekű tárgyak veszik igénybe, tovább járulva, testünk lelkünk elfárad és már kevésbé fogékony a fokozott hatásnak kellő méltatására, azért újabb is és melegen ajánlom ezen tapasztalatlan alapuló tanácsomnak hűségös követését.

Ha a szemlélő mindenképp a Marsmező beosztási kulcsát ismeri, nehezen fog eltévedni, ez pedig a következőben áll: az egész palota óriási egyenközéynt képez, melynek hosszában kelet ugy mint nyugot felé 4—4 csarnok foglal helyet, középtől két kisebb hosszacsarnok, közből pedig egy külön pavillon foglal helyet. A nyugoti csarnokokban Franciaországot találjuk, tehát a házi ur az épületnek felét foglalja el, de miután ide-

gen lakótól házbért nem kér, alig fog valaki azon meggöközni, hogy saját magáról oly jól gondoskodott — a középső kisebb csarnokok a szép művészeteknek vannak szentelve, az említett közép-pavillon Páris városának kiállítását foglalja magába, a négy nyugoti csarnokban pedig az összes idegen országok sorakoznak. A francia otthon lévén, nagyon kényelmesen rendezkedett el, itt minden egyes orszálynak elegendő hely jutott és feliratok által külön meg is van jelezve; a külföldnél ez már nem ment, itt tehát másféle beosztási alapot találunk, mely röviden abból áll, hogy a nyugoti csarnokokat keresztben járva be, egy-egy idegen országot, hosszában haladva pedig az egész külföldnek analog tárgyait találjuk együtt.

Ezen czélszerű elrendezés felett megkönnyíti a tanulmányozást, mely a bécsi 1873-iki kiállítás összevisszahánytsága mellett, ugyszólván, lehetetlen volt, és ha nem minden ország használta fel egyformán a bizonyos czélra kiosztott tért, ennek oka az ipari és gazdasági fejlettség különbségeiben rejlik, mely itt roppant helyet kért az anyag nemesítésének, míg amott a tiszta őstermelés terjeszkedett ki.

Ákárhogy volt azonban a beosztás tervezve, a várakozás feletti nagy részvét kizsírította a kiállítók a marsmezői palota falai közül és csakhamar a szabad is el lett foglalva külön épületekkel, sőt itt-ott ellepve, a mi kétségkívül az összbonyomlás rovására esik.

Legszerencésebb eszme az, hogy az idegenek csarnokának, a művészeti palota felől való oldala az egyes nemzetek építkezési modorát jellemző homlokzattal lett díszítve, ez élénkíti és változatosítja a különben egyhangú hosszú vonalat, mely „facade internationale” (nemzetközi homlokzat) hivatalos nevezetnyert, a francia azonban e kifejezést nem találta elég typicusnak és nevezte: „Ru des nations” — „a nemzetek utcájának”!

Az egésznek csak egy hibája van és ez a hely szűköséből származik, az áttekintés korlátozott, mert a műcsarnokok közelsége miatt nem lehet eléggé hátrálni és így egyszerre aránylag csak keveset lehet látni a díszes és változatos sorozatból.

Bármi csekély üres hely maradt, azt legott a kertészet foglalta el, hol a francia és részben idegen díszvirág és gyümölcskertészet legszebb termékeit mutatja be. Ki ezen ültetvények mellett ma bálmulva elhalad, nem hiszi, hogy ezelőtt három hónappal még semmi sem volt, sőt — tenyészési szempontból — a semminél is kevesebb: girbe, görbe kavicsos, sivár, mint a sziklás Arabia, most pedig a java kerti föld termi a tükölvét díszlők, dísz illatos rózsák legifjót, termi a legszebb alma- és körtének már-már éré gyümölcsét.

Külföld.

Beaconsfield és Salisbury tiszteletére lakomát rendezett a Carlton Club. A parlament két házának 500 tagja vett részt benne.

Beaconsfield válaszul a fölköszöntésre elmondotta, hogy berlini munkálkodásuk eredményének nagy része Salisbury érdeméül róható föl. Ezután igazolta az angol meghatalmazottak magatartását Görögországgal szemben: ő tartózkodásra intette Görögországot, mert Törökország felosztása esetében mindenesetre nagy részt kap Görögország; ha ellenben nem történik mega fölosztás, akkor a fejedelemségek és Görögország is bizonyára mostoha bánásmódban részesülnek. Az eredmény megmutatta, hogy többet ért el Görögország, mint a fölzárt fejedelemségek, melyek véruket és vagyonyukat kockáztatták. Beaconsfield megdicsőítte a szultánt, a ki mindenkör békülékeny volt Görögország iránt. Anglia a török conventióval nem vállalt magára nagyobb felelősséget, sőt megkönnyebbitette eddigi felelősségét. Ő azon meggyőződéssel tért haza Berlinből, hogy ha nagyobb szilárdasággal lépett volna föl Anglia, sem a krimi, sem az utóbbi háború nem ütött volna ki. Beaconsfield heves támadást intézett Gladstone ellen a miatt, hogy ez balgaságnak nevezte az angol-török conventiót.

Beszélték még Salisbury és Northcote. A román kormány Angolcsu ezredesét, a plevnai Grivicea-redout híres megostromlóját, nevezte ki a Dobruza katonai és polgári kormányzójává. A terület végleges birtokba vétele csak fog megtörténni, ha a törvényhozó testületek szentesítik annak annektálását. Egyelőre Angolcsu csak ideiglenesen vezeti az ügyeket; kísérete tizenegy műszaki-tisztből áll.

Julius 30-ika, nagy nap lesz Németország legújabb történetében. Ekkor esik meg a nagy választási küzdelem, melynek ered-

ménye döntő leend a német belpolitika további alakulására. Múltán néz tehát nemcsak a német birodalom de az egész külföld felszűnéssel e napnak eléje.

A hanoverai trónörökös herceg az összes nagyhatalmakhoz, német fejedelmekhez és a szabad birod. városok tanácsaihoz levelet intézett, melyben ismétli tiltakozását Hanovera bekebelezése ellen s minden jogát fenntartja. Reméli a német fejedelmektől s a néptől, hogy szabad elhatározásból ismét visszaállítják az 1866-ban eltiport jogot és igazságot.

Minthogy Vilmos császár már holnap Teplitzbe érkezik, s itt nemcsak uralkodónk, de egy hír szerint az orosz czár is meglátogatni szándékozik: nincs kizárva újabb három császár-találkozás lehetősége.

A bethleni választókerület tisztelt választóihoz.

Uraim!

Midőn e kerület reám nézve igen megtisztelő jelöltséget elfogadom, vetek egy pillantást a multra s egyet a jövőre:

A lefolyt országgyűlés munkaképessége három irányban lőn igénybe véve: a monarchia másik felével való kiegyezés, a keleti események folytán bonyolulttá vált külügyi helyzet s végre a belső szervezeti kérdések által. Ezen természetüknél fogva egészen különböző kérdések, tényleg mégis kölcsönös hatással voltak egymásra s a nehézségeknek oly bonyodalmat idéztek elő, hogy az eredmény sok részben az összetalálkozásnak tulajdonítható.

A kiegyezés nem sikerült úgy, miként az kilátásba helyeztetett három évvel ezelőtt, a ház többsége az engedékenység azon határán túl ment, melyet saját meggyőződésével megegyeztetni tudtam volna; részemről a kiegyezés ellen szavaztam, azon meggyőződésben, hogy annak elhalasztása s más alapokon való új kezdeményezése, a siker több reményét nyújtja, azonban a többség döntött, főleg azon argumentáció nyomása alatt, hogy monarchiaknak szükséges a benső egység arra, hogy a keleti eseményekkel szemben hatékonyabban léphessen fel s érdekeinket a Keleten nyomatomosan megvéddesse.

Zilált pénzügyeink rendezése és számos belső szervezeti kérdés megoldása is feladata volt a lefolyt országgyűlésnek; tagadhatlan az, hogy az állam pénzügyei ámbár igen súlyos áldozatok árán de mégis némileg javultak, állami hitelünk javulóban van, az adminisztráció és igazságszolgáltatás terén szintén mutathat fel a lefolyt országgyűlés üdvös kezdeményezést és hasznos eredményeket, de annak oka, hogy nagyobb sikerrel nem dicsekedhetett s a hozzá kötött reményeknek sok irányban eleget nem tett, főleg abban keresendő, hogy a hosszúra elalult kiegyezési tárgyalások s a rendszeres költségvetés minden figyelmet, időt és tehetséget igénybe vettek.

A kiegyezés most már bevégezett tény, tekintheti azt bárki jónak vagy rossznak, de az e feletti vita jelenleg csak meddő lehet s nem képezheti a politikai pártállás sarkkövét.

A jövő országgyűlés teendője az elmultnál egyszerűbb és könnyebb lesz, a nemzet elég drágán vásárolta meg annak lehetőségét, hogy jövőre kizárólag a belső szervezeti s főképp az ország anyagi gyarapodására célzó intézkedésekkel foglalkozhas-

son, az alkotmányos 12 év óta először fogja a magyar parlament a közjogi vitanyomásától mentesen minden idejét és tehetőségét belkérdekre szentelhetni, s valóban minél szűkebb a tér, a minél kedvezőtlenebbek a feltételek, melyeket a maglórtént kiegyezés hazánkhoz juttat, annál buzgóbban kell arra törekednünk, hogy idősebb és a nemzet szellemének megfelelő intézmények által az állami megszilárdulás útján haladjunk.

A lefolyt alkotmányos időszak alatt a művelt külföld számos modern intézménye rohamosan lőn hazánkban meghonosítva, némelyek czélszerűeknek mutatkoztak, mások ellenben korafaknak, egy tekintetben azonban mégis előnyös volt a kísérlet, mert becses és megbízható anyagot nyújt, s most rajongás és ellenszenv nélkül lehet a hiányokat kipótolni, a lefolyt országgyűlés igyekezett is ez uton haladni, meghozatott az új büntető codex s a váltó törvény, mindkettő a kor színvonalán áll s égető szükségét pótol, szintén szembe mert szállani a doctrinár áramlattal, melyet a többség egy része is képviselt, az uszora törvény, a bagatell és gyámügyi törvény megannyi csonkításai a liberalizmus vízajtásainak.

Európa elhaladott cultur államai buzditó példaként hatnak mireánk is, kétségtelen az, hogy nemzetünkben is megvan a csira, a fejlődési képesség, mely idővel hazánkat oda felemeli, de hiszem azt, hogy ama fokát gyorsabban és kevesebb rázkódattalssal érjük el, ha nem azon intézményeket utánozzuk, melyekkel ama nemzetek jelenben bírnak, hanem azokat, melyeket azon időben bírtak, midőn hazánk jelen viszonyaihoz hasonlóan fokon álltak és a melyek által eanire fejlődtek.

Magyarország majdnem kizárólag földmívelő állam világereskedelme, s nagy ipara nincs, tehát minden jövedelmét egyetűl a nyersterményekből meríti, ez a jelenlegi állapot s ez még igen sokáig így fog maradni, sok körülmény s ezek között az új vámegegyezés is hatnak erre; ezen fontos tényről törvényhozásunkban ignorálni nem szabad, pedig ha rövid alkotmányos életünkre visszapillantunk, sokszorosan látjuk azt, hogy a földbirtok, a földmívelés maradóbb érdeke lett áldozva ideális törekvéseknek és egyoldalú fiskális érdekeknek.

Államháztartásunkra nagy terhek súlyosodnak, a nagy véderő, a nagy államgépzet roppant hivatali szervezetével, a terhes államadóssági kamatok, mindezeknél remélhetni némi megtakarítás, de az eddigi tapasztalatok szerint, ezek nem lesznek oly mérvűek, hogy a terhet az ország productivitásának emelése nélkül állandóan elbirhassa, tehát a jelen súlyos terhek fontátása csakis akkor jogosult, ha az ország termőképességét fokozó minden mód megkísérletik; nyílik erre tér az állami funtkciók minden ágában, közvetlenül czélszerű vasutpolitika, folyamsszabályozás, telepítés által, jó ipartörvény, erdőszettörvény és birtokrendezés által, továbbá közvetve a czélszerű adminisztráció, gyors igazságszolgáltatás, a szakszerű és gyakorlatias irányú nevelési rendszer, valamint helyes alapokon nyugvó és helyesen kezelt adóztatási rendszer által; mindezeknek részletezésébe bele nem megyünk, de hogy a productivitás emelése tekintetében igen sok teendője van az államnak, illetőleg a törvényhozásnak, azt egyszerűen azzal vagyok bátor indokolni, hogy jelenleg hazánkban sem szellemi, a sem az anyagi: töke nem

tartalmazott. A porosz háború alkalmával Páris ostromlása alatt készített ballonok 2000 köbméterrel. Nadar-nak híres „Óriás“-a (Géant) 6000 köbmétert.

A mi léghajónk köb tartalma huszonegyezer köbméter. Tehát négyszeresre nagyobb az említett „Óriás“-nál, mely a maga idejében oly nagy csodát képezett.

Az erő, melylyel a ballon a magasságha hatol, megfelel 5000 kilogrammnak, vagy más szóval a 600 méter hosszú kötelet, mely ily magasságra bocsátja s vissza a földre vonja, oly erővel huzza a magasságha igyekezve, mintha egy a magasságban megrögzött kötélen 5000 kilogramnyi súly függene. Ha tehát e kötélen elszakadna, a ballon egy kilőtt ágyugolyó sebességével lövellne a magasságha s a kosárban levők bizonyára megfulladnának, vagy oly magasságha vinné, a hol ember már nem élhet. (Az olvasók bizonyára ismerik a „Zephir“- léghajó sorsát, ez a léghajósok vigyázatlanságából ebbe az aerába szállt — 2 mérföld a föld felett — ketten megfulladtak s csak a harmadik: Tissandier maradt életben, miután oly mélyen elájult, hogy testi szervezetében minden életműködés megszűnt s ennélfogva nem is fulladhatott meg. Midőn a léghajó magától leereszkedett s rája akadtak, tetszhalott állapotából ismét magához tért. Az elájulásnak ezen nem igei ritka, a mult évben egy fiatal nő a hidról a Szajnába ugrott, szerencsére esés közben ájult el hason módon, két napig volt víz alatt, midőn kifogták s a Morgue-ban a halottak kamrájába vitték, itt ismét életre tért s egészségesben élt ma is. A szakadás e katasztrófától nem lehet tartani, mert a ballont fölbocsátó s levonó kötély erős, hogy ha 30,000 kilogrammot függesztenének rá, nem szakadna el, annyival nagyobb tartó képessége egy hatodnyi erő ellen.

A kosárban 50 ember számára van hely. E csodaműnek tervezője s készítője Henry Giffard. Ő a föltalálók közt valódi lángész s ma

keresi a productiv befektetést, a productiv élet-pályák, ugymint gazdaság, ipar, kereskedelem kevés vonerővel bírnak s értelműgűnk java és virága mind a jogi pályára tolong, s ez nem annyira azon sokat elregetett nemzeti bajlamban rejlik, mint inkább abban, hogy intézményeink ezen pályán juttatnak legtöbb és legbiztosabb sikert a törekvőnek, ezen tultengés népséletünk szempontjából egy orvosolandó beteges állapot.

Azon gyér töke is, mi hazánkban meggyűl, szintén ritkán fektetettik ipar vállalatokba, vagy belterjesebb gazdálkodásba, hanem inkább magas kamatu improductiv kölcsönökben keres kényelmesebb és biztosabb elhelyezést; s ez alkalommal utalhatunk arra, hogy adórendszerünk sem kedvez a vállalkozás szellemnek, igen gyakran fordul elő, hogy kezdő vállalatok mindjárt eleinte annyira megterhelhetnek, hogy versenyképtelenek lesznek; a luxus adó több életre való iparágat fenyeget a tönkre juttatással a nélkül, hogy az állam jelentékeny bevételi forrást nyeri volna általa.

Ha általában hangsúlyozzuk az ország anyagi szükségét, mennyivel nagyobb mérvben kell ezt szorgalmaznunk szűkebb értelemben vett Erdély hazánkat illetőleg! már már lábra kezd kapni ama hit, hogy Erdélyt fekvése és égálja, örökös hanyatlásra és szegénységre kárhoztatják, pedig nem csak a haza rész multja, midőn a felvirágzásnak aránylag magas fokára jutott egyedül önéreje utalva, hanem a kulturának jelenleg is létező alap-feltételei, ugymint a népesség száma és képessége, valamint a természet által nyújtott kincsek képsételek megfelelő nagyobb szabású állami intézkedések lennének szükségesek. Mindenek előtt az ismételve sürgetett birtokrendezés, mely az okszerű gazdálkodás létalapja s mely biztosabb és állandóbb alapját képezné az állam jövedelmei fokozásának, mint a költségés, de csak is fiskális előnyt ígérő kataszteri munkálat.

Kivánatos volna hathatós övintézkedés s a lehetőségig biztosítók arra nézve, hogy a keleti marhavész Rómániából be ne hurcoltassék, mert csak is ekkor vehet a marhatenyésztés kellő lendületet és képezheti gazdaságunk alapját; az ország pénzügyei jelenleg nem engedik meg nagyobb vasutvonalak kiépítését, de azért még is tény az, hogy Erdély északi és keleti része teljesen vasut nélkül maradt, de az állam garancia által az ország budgetjét terhelő millióknak reánk eső hányadát fizetjük, eléggé ösmeretesek azon kérdések s állapotok, melyeket mint speciális érdekeinket annyiszor hangoztattak képviselőink választások előtt s azután is, de sikerre még sem jutottak s nem jutott idő és alkalom az ösmert bajok orvoslására, ennek oka főleg abban volt, hogy a nagy közjogi kérdések mellett ezen részleges érdekeknek el kelle némulni és csendes önmegadással kelle eltűnni a halogatást.

Aztán a jövő országgyűlés fő feladatát óp a belkérdekre képezik s reánk nézve talán ezek a legfontosabbak, ezek érdekelnék legközelebből, és nem lesz ok vagy ürügy, hogy továbbra is elodáztassanak, s azt hiszem, hogy erdélyi képviselő nem teljesítené kötelességét, ha az alkalommal bár mi tekinteteknek is feláldozná eme kérdések hathatós szorgalmazását; csakis akkor szavazhatja meg jó lelkiösmerettel a terhes adót, ha ez

többszörös milliómos (valába szegény volt) s csak így engedhetne meg magának az óriási léghajó készítésére 600,000 frankot szentelni, melyet a legjobb esetben sem fog bevenni. De ő nem is nyereségvágyból, hanem passióból készít, s nem bánja, ha néhány százszerez veszt vele.

E léghajónak van azonban még egy másik sokkal fontosabb rendeltetése, mint a világgnak 20—20 francotért lehetővé tenni az égnek látogatást tenni t. i. Giffard e hajót kísérletül fogja használni a léghajózás tökéletesítésére, igyekezőn azon még megoldatlan kérdést megfejteni, miként lehetne egy léghajót tetszés szerint kormányozni.

Ő föltalálta már a kormányzási gépet, de mivel ez súly tekintetében egy kis gőzkocsi gépnek felel meg, természetesen csak óriási nagy léghajón lehetne alkalmazni. Ezért készít ő ezt az öt emeletes háznyi repülő monstrumot. Kiváncsisággal várja mindenki az ő kísérleteit, melyeket az őszszel fog tenni.

A jövő évre utazást tervezvén Chinába s Japánba, nem lehetetlen, ha Giffard urnak kísérletei eredményhez vezetnek, hogy levegőben fogom megtenni az utat, Párisban 10 órákor meg reggelizem s sürgönyözni fogok Pekingbe, hogy ebédem 5 órákor kész legyen.

A léghajó naponként tízszer száll föl. Tegnapelőtt történt az első hivatalos fölszállás s azóta mindenkinél lehetséges 20 frankért e gyönyörben részesülni.

Az állomás tudvalevőleg a Tuileriák udvarában van, egész nap sok ezernyi népség áldogál itt.

az ember megfizeti a díjat s kap ezámozott jegyet.

Nagyon érdekes némelyek küzdelmét látni, szeretnének nagyon az égbe rándulni, de félnek nincs meg a merészség, dacára, hogy tudják, miszerint nincs mitől tartani. De a félőknek hiába ez a biztosítás, ő mégis csak fél. A legtöbbben attól tartanak, hogy a kötélen elszakad s a léghajó

elmaradott hazarész felvirágztatására szükséges és oly rég óta halogatott kérdések megoldása végre létre jön.

Sokat lőn hangoztatva és vitatva a parlamenti reform eszméje, e tekintetben bár nem kimarító, de még is jótékony újítás volt az 1877. X. t. cz. által létesített új választó kerületi beosztás, mely megszüntette azon ferde állapot t, hogy egyik képviselő 60—100 000 lélekszámot képviselt, míg egy másik 2—3000-et; de a parlamenti reform lényegét a képviselők számának apasztása és hosszabb időtartam megállapítása képezte, s ha ezzel kapcsolatban a jelenleg meddő felsőház korszerű reformja parlamenti rendszerüket kellőleg kiegészítene, törvényhozásunk következetesség és alaposág tekintetében sokat nyerne.

Nagy és hálás feladat jut a jövő országgyűlésnek a perrendtartás reformálásában, ha ezen feladatának megfelelő egyik legégetőbb szükségét elégíti ki s múltán számíthat a nemzet hála-jára.

Az erdőltörvény egy örökség, melyet az elmult országgyűlés készen hagyott hátra a jövőnek, ennek keresztülvitelétől üdvös eredményeket várhatunk.

Állami közigazgatásunk sok javítást és módosítást igényel, hasonlóképp a drága és nehezkes közügyi rendszerrel is ohajtanók módosítások, s ezt főképp oly vidéken érezhetni, hol apróbb községekre oszolva a nép, s a terhek aránytalanul súlyosak.

A jövő három év alatt kellő ideje és alkalma lesz a parlamentnek és a kormánynak e belső szervezeti kérdésekkel behatóan foglalkozni, ohajtom és hiszem, hogy a közjogi nehézségektől menten üdvösen fog e téren mozogni s megválasztások esetére szerény tehetőségem szerint magam is igyekezni fogok e kérdéseknek mérsékelt szabadelvű és főleg gyakorlatias irányban való megoldásában közreműködni.

A jelzett elveket és irányt törekedtem a lefolyt országgyűlésen szolgálni, valamint kötelességemnek ismerem ezen túl is azok mellett küzdeni, mert meggyőződéseim szerint csakis azon cultur haladás biztos, mely egy nemzet benső sajátságaira s a nép anyagi emelkedésére van építve, minden idegenszerű vagy korai kísérlet csak szappanbuborék!

Fogadják kiváló tiszteletem kifejezését
Gr. Bethlen András.

A székely háziipar.

A sepi-szentgyörgyi szövészeti tanműhely (és nem gyár) rövid fennállása óta saját készítményei által is elismerést vívott ki szakértők véleményes jelentése szerint, miszerint a nem öt hónapos, de még két éves intézménynek is diszére válnék. — Ugyanis folyó évi április 8-án az egyesület lelkes és az ügyet oly hőn pártoló elnöke: főispán ur ő méltósága szőnyeg, kendő és asztaltakarókból egy pár példányt küldött fel földmivelés-, ipar és kereskedelmi miniszter urhoz bemutatás végett, ki hogy mennyire volt megelégedve ezen egyszerű kezdő munkákkal, bizonyítja a következő miniszteri leirat, melyet a választmányi tagokkal a gyűlés határozata szerint közölni szerencsém van:

elviszi valahová a holdba vagy a csillagokba és sohasem térhetnek vissza a földre.

Jobbára a gyengébb nemből valók e félénkek, de a nőknek egy gyengéjük a kíváncsiság s a legtöbb esetben ez győz s a félelmen, elszájuk magukat a heroikus lépésre, megfizetik a 20 francot, s az indulás jelére dobogó kabbell helyet foglalnak a kosárban.

De nem minden nő ilyen félénk, láthatunk a csoportban többeket, kik férfi kísérőjüket bátorítják, s ha ezek határozottan vonakodnak, nélkülük teszik meg a fölrándulást.

A ballon kezd fölszállni, hurrah! hurrah! kiállítárok s kendődobogások között!

Minél magasabba szállunk, a látvány annál egyszerűbb, illetőleg kisszerűbb, annál érdekesebb. A nagy házak jétkészereinek tetszenek, az emberek alig vehetik ki mint fekete pontocskák, az alattunk levő sok ezernyi tömeg egy hangyagomolyhoz hasonlít, az Arc-de-Triomphe oly picizke, mintha egy asztalkán disztárgyat képezne, a Tuileriák kertjének fái zöldelő pázsitnak tetszenek, a Szajna ezüstvonalkának tűnik föl a széles passagja a Concordia terétől az elyezi mezőkön át oly keskenyke, az alá s fölröbögő kocsi alig ismerhetők föl ilyeneknek, s mi Rivoli-ban többen észrevettünk a saktábla elefántcsont figurákhoz hasonlító alakocskákat ötöt egymás mögött, öt nagy fehér ló volt ez, mely teherkocsit vont stb. stb. Festői volt a kilátás a messze távolba, persze mind-mind oly picizke volt, mintha egy mesebeli apró világ lett volna előttünk. A meglepés, a csodálkozás ah! ah! jainak nem volt vége.

Még szeretünk volna bámulni, csodálni, de az adott jeladásra kezdtek lefelé vonni s csakhamar itt találtuk ismét magunkat e nyomorult szírom völgyben, melynek egy rövid negyedórára adien-t mondtunk volt.

Kiszállásuk mindnyájan kaptunk egy emlékérmét emlékül ez érdekes mennybe rándulásra.

Méltóságos főispán ur!

Az elnökleite alatt álló székely-egyesület sepi-szentgyörgyi szövészeti iskolájában készített tárgyak a növendékek előhaladásáról és helyes irányban vezetett kiképzettségéről tanuskodván, f. évi április 8-áról 293. sz. a. kelt felterjesztése mellett bemutatott tárgyak visszaküldése mellett készséggel használok fel az alkalmat arra, hogy méltóságodnak az egyesület érdekeinek tapintatos vezetéséért, — a választmánynak s az ottan működő ipari felügyelőnek pedig ügybuzgó fáradozásaiért kiérdemelt elismerésemnek kifejezést adjak.

Erdő méltóságodat értesítvén, felkérem, hogy az illetékel leendő közlés mellett a választmány nál oia hasson, hogy az iskola termékei az ország különböző részeiben megtartatni szokott gazdasági és ipari kiállításokon a nagy közönséggel is minél szélesebb körben megismertessenek.

Trefor, s. k."

Láthatják ezen miniszteri leiratból a választmányi tagok, ugyszintén a közönségis, hogy a szövészeti tanműhely nem egy — mint ezt sokan nevezni szeretik — semmi reális haszon nélküli intézmény, hol az illető tanulók az időt csak eltöltik, hanem egy oly ipari tanműhely, melyben kinek kedve és akarata van a szövészethez mint iparhoz, nagy haladást tehet, s mely elvégezvén a tanfolyamot, bizonyára jövedelmet is hoz.

Pártoljuk tehát iparunk emelését, mert ipar, kereskedelem és gazdaság együttes fejlesztése és felvirágzása nyújthat nekünk jólétet; ne várjuk, hogy mindent az állam kezdeményezzen saját javunk előmozdítására, mert nagyobb ez elismerés, ha ma magunk szükségletei fedezéséről magunk gondolkozunk és egyezersmind gondoskodunk is.

Tarcali Endre,
háziipar-egyleti titkár.

A kolozsvári elégtelenség gyűlése.

(Vége.)

K. Papp Miklós után dr. Groisz Gusztáv reflektálva az előtte szóló abbeli állítására, hogy Kolozsvár szabadelvű pártjának többsége a jul. 14-iki értekezleten döntött már a képviselő-jelölés ügyében, tagadja, hogy az akkor hozott határozatnál a többség oly biztosan kivethető lett volna, sőt állítja, hogy a kérdés szavazásra tetetvén föl, alig néhányan állottak föl.

Simon Elek: Rectifikálni kívánja dr. Groisz ur állítását, melynek czélja tévedés-keltése a jelenlevőkben a julius 14-i szabályszerű jelölés tárgyában. Fölemlíti, mint a szabadelvű párt jul. 14-iki értekezletének elnöke, hogy a kijelölés, miután a választók értekezlete szabadelvű-párttá alakult át, úgy történt, hogy először is ajánlatba hozattak jelöltekül az I. (első) választó-kerületben: gr. Péchy Manó ő excéjja, a II. (alsó) választó-kerületben Bokros Elek volt-országgyűlési képviselőink. Ezt a gyűlés kedvezőleg fogadta. Ellenkezővel nem is tétetett más részről, egyedül dr. Groisz ur kísérlete meg a jelöltek ellenében Szász Domokos és Szabó Károly urak kijelölését ajánlatba hozni. A t. tanár ur által ajánlottak közül Szabó Károly ur ott az ülés színhelyén kijelentette, hogy a jelöltséget nem fogadhatja el; Szász D. ur pedig még az értekezletet megelőzőleg hirlapilag nyilatkozott, hogy hasonlóképp nem fogadja el a jelöltséget s a nyilatkozat az értekezlet előtt fölemlítetvén: a szabadelvű párt tudomásul vette.

Igy az egyetlen hang: dr. Groisz Gusztáv ur által ajánlott mindkét jelölt nyilatkozata állván a pártértekezlet előtt, mely szerint ők a jelöltséget nem fogadják el, s más nevek ajánlatba sem hozatván: tiszta, világos igazságképen szólónak, mint a jul. 14-i értekezlet elnökönek enunciaciónia kellett a szabadelvű párt azt a határozatot, hogy a pártnak egyedül álló jelöltjei az I. kerületben gr. Péchy Manó, a II. kerületben Bokros Elek.

Más utja a kérdés eldöntésének nem volt, mert azon értekezleten is a választók és nem-választók épen oly tömegesen jelentek meg, mint a jelen értekezleten; megszavaztatni a gyűlést nem lehetett, amint nem lehet e gyűlést sem; mert hisz ki ismerte ott s ki ismeri itt, hogy ki választójogosult s ki nem? De tény az, hogy az akkor kijelölt két jelöltben a netalán létezett kisebbség is megnyugodott, legalább az ellen semmi újabb jelölést vagy arra vonatkozó jogfentartást sem Groisz ur, sem más a kisebbségből nem nyilvánított.

Semmi alapos oka nem lehet az 1875 óta folytonosan compact egészet képező szabadelvű-pártnak, hogy volt képviselőink s ezuttal a párt jelöltjeivel megelégedne ne legyen. Előbb már be volt bizonyítva, hogy a Hegedűs tanár ur által ellenök felhozott vádak alaptalanok; azt mindnyájan tudjuk, hogy volt-képviselőink a lefolyt 3 év alatt amit csak a súlyos politikai viszonyok közt megtehettek: hazánk, nemzetünk javára, mint a legmunkásabb országok képviselői mindent megtettek.

De vannak e városnak nagy fontosságú érdektől kérdései, melyeknek orvoslása minket közelebből érdekel. Hogy mit tettek ezekben képviselőink, azt ez értekezleten kevesen tudhatják. Lássunk ezek közül egy párt.

Tudjuk és sajnosan érezzük mi e város régi, tősgyökeres polgárai, minő terhet rakott vállainkra az absolut kormányzat idejében e városnak katonatartás dolgában a III. kategóriába lett

Végh Bertalan.

Arlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságú m. k. közm. és közl. miniszterium f. é. július 8-án 18,168 sz. a. kelt rendeletével a Parajd—gyergyói úton szükségessé vált 48 darab összerokadt műtárgy újból építését, 6 darab hidat helyreállítását és 6 darab felesleges átereszt betöltését a természetben kiállítandó 6893 kézi és 217 két ígás napszám mellett összesen 11,810 frt 62 kr. költségösszeg erejéig kétlévre megosztva engedélyezte, minél fogva az építkezés fele még ez évben, a második fele pedig a jövő 1879 évben fogatósítandó lesz.

A fentemlített munkálatok fogatósításának biztosítása czéljából az 1878. évi augusztus-hó 22-kén reggeli 10 órakor, az Udvarhely megyei m. k. államépítészeti hivatalnál zárt ajánlati tárgyalás megtartatik.

Az arra vonatkozó, 50 kros bélyeggel ellátandó ajánlatok, melyekben az árendésed számokkal és betűkkel százalékokban kiírva legyen — az engedélyezett költségösszeg után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5% bántárpénzzel ellátva és bepecsételve a fenkitűzött tárgyalási óráig a nevezett hivatalhoz annyiával inkább beadandók, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fogak vétetni.

Az ajánlatban mindenestire felemlítendő, hogy a versenyző az építkezési iratokat, valamint a feltétel füzetet és a részletes építési feltételeket ösméri, s ezeknek magát teljesen aláveti.

A műszaki művelet és az építési feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponként megtekinthetők. Sz. Udvarhelyt, 1878. július 22-kén.

Dr. TÖRÖR ALBERT, alispán.

Schütz Károly,

szab. alkusz Kolozsvárt, óvár, kisutca 1. sz. alatt, ajánlja szolgálatát a t. oz. helybeli és vidéki közönségnek mindenféle fekvő birtok, ingók, gabona, bor sat. eladása és megvásárlása közvetítésére, kölcsönök eszközölésére és minden kigondolható megbízások teljesítésére, a legnagyobb pontosság és titoktartás ígérete mellett. Vidéki megkeresések mellé postabélyegben 10 kr. melléklendő. (258) (3-3)

LUHI „MARGIT” FORRÁS

legtisztább szikéleges ásványviz.

Hazánk ezen vegyi összetételénél fogva nevezetes gyógyvizet,

a légzési, emésztési- és húgyszervek

idült hurutos bántalmainál,

torok, gége, légcső- és bőrbetegségekben

kiváló sikerrel használják Budapestben:

Dr. Korányi Frigyes, dr. Kovács Sebestény Endre, dr. Gebhart Lajos, dr. Navratil Imre, dr. Poór Imre, dr. Kétly Károly, dr. Barbás József; Bécsben: dr. Bamberger Henrik egyetemi tanár és közközhízi főorvos urak.

Ezen tekintélyek nyilatkozatai szerint, a „Margit” forrás nem csak méltó versenytársa, a Seltersi, Gleichenbergi, Gieszhübl, Emsi, Vichyi, Radeini, s hason összetételű vizeknek, hanem gyógyhatásban azokat több tekintetben felül is múlja. A „Margit” forrás gyógyhatását igazoló orvosi bizonylatok kívánatra, bár kinek készségeggel megküldetnek. (77) (23-*)

Székküldési fő-telep:

Dr. KARLOVSKY utódánál Lubi forrás, Munkács mellet.

Főraktár: Az erdélyi részekre Csiki testvérekéél Kolozsvárt.

UJABB ZONCORAZENE

könyv- és zeneműkereskedésében Kolozsvárt.

<p>Környvili harangok.
Planquette operette dallamai után Hess Adolf. Ábránd. I. füzet. Ára 1 frt 20 kr.</p> <p>Környvili harangok.
Planquette operette dallamai után Hess Adolf. Ábránd. II. füzet. Ára 1 frt 20 kr.</p> <p>Környvili harangok.
Egyveleg, zongorára átirta Hess A. Ára 1 frt 20 kr.</p> <p>Környvili harangok.
Planquette operette dallamai után Hess Adolf. Keringő. Ára 1 frt.</p> <p>Környvili harangok.
Planquette operette dallamai után Faulwetter A. Négys. Ára 60 kr.</p> <p>Fűt neki!
Mókány ludul, Mókány Bercinek ajánlva. Irtá Bellér Gyuri. Ára 60 kr.</p> <p>A szép bécsi nők.
Keringő. Árditi L-től. Ára 1 frt 30 kr.</p> <p>Die Schwazwalzerin.
Polka-mazurka. Róth Ferencz-től. Ára 45 kr.</p> <p>Die Welle. (A hullám)
Keringő. Métra Olivertől. Ára 1 frt 15 kr.</p> <p>Mein lieber Schatz.
(Legkedvesebb kincsem.) Polka. Ziehrer C. M-től. Ára 65 kr.</p> <p>Gambinus.
Keringő. Métra Olivertől. Ára 95 kr.</p> <p>Sérénade.
Keringő. Métra Olivertől. Ára 95 kr.</p> <p>Leben und leben lassen.
Keringő. Ziehrer C. M-től. Ára 80 kr.</p> <p>Ihr zu Lieb. (Az ő kedvéért)
Polka-mazurka. Ziehrer C. M-től. Ára 65 kr.</p> <p>A veres-haju.
Lokáci eredeti népsziművének nyolc közkedvelt dala.</p> | <p>3. Dhom-dánom sum, sum, sun.
4. Fecském, fecském, édes fecském.
5. Halled-e kis lány halod-e?
6. Tisza mentén bódváz.
7. Hullámozó Balaton.
8. Csipke bokr.</p> <p>Enekhangra zongora kísérettel alkalmazta
Erkel Elek. Ára 1 frt.</p> <p>A veres-haju ből.
1. Ha én nekem száz forintom volna.
2. Magas a kaszárnya teteje.
3. Nekem olyan asszony kell.
Zongorára szerző Kolozsvári Gyula. Ára 60 kr.</p> <p>A sárga csikó.
Csopregi legújabb népsziművének tíz közkedvelt dala:
1. Tul a Tiszán.
2. Életedben mindig.
3. Bujdosik a kedves rózám.
4. Nincsen annyi tenger csillag.
5. Csárdás kis kalapot.
6. Barna legény.
7. Ha bemegyek.
8. Turka kendő lobogása.
9. Ne menj el.
10. Budapesti kis barna.</p> <p>Enekhangra zongora kísérettel alkalmazta
Erkel Elek. Ára 1 frt.</p> <p>A sárga csikó-ból.
1. Összel száll a gólyamadár keletre.
2. Tul a Tiszán az a módi leányok.
3. Szép is vagyok, jó is vagyok.
Csak egy kicsit hamis vagyok.
4. Ha bemegyek a templomba.</p> <p>Zongorára alkalmazta Kolozsvári Gyula. Ára 60 kr.</p> <p>A csirke fogó.
Lokáci legújabb népsziművének kedvelt dalai:
1. Hótl fehé.
2. Füge mosó lány.
3. Lekaszáltak már.
4. Ha szavád.
5. Édes anyám.
6. Kicsi a lány.
7. Csalfa legény.
8. Tükör nyílik.
9. Kétszer is nyílt.
10. Jaj be édes.</p> <p>Enekhangra zongora kísérettel alkalmazta
Erkel Elek. Ára 1 frt.</p> <p>E dalok aként vannak zongorára alkalmazva, hogy azokat ének nélkül is lehet játszani, miniat a zongorára rész a dallamot is magában foglalja.</p> |
|---|--|

A kü. és belföldi első zeneműkiadással élénk összeköttetésben állván, a legújabb zeneszerzők művei a legújabb kiadásokban, úgy zongorára, mint mindenféle vonó- és fúvó hangszerekre, mindig raktáron tartanak. Különösen a magyar és román, úgy a külföldi salon-zene eddig megjelent termékei a legnagyobb és legmodernebb válogatásokban vannak raktáron, úgy hogy e részben zeneműkiadom teljes és minden igénynek megfelelő. Bátor vagyok ez alkalommal is figyelmeztetni a vidéki t. oz. zenekedvelőket és zenetörő közönséget, hogy bármikor szívesen küldök jeles és új zeneműveket megtekintés, vagy kiválasztás végett bementésen, s felkérem, hogy ebből kiválasztást és hogy milyenné zenedarabokat óhajtanak, velem levélben, vagy levelezési lapon tudatni szíveskedjenek. Az „Edition Peters” „Volksausgabe, Breitkopf & Härtel” ezimű rendkívül olcsó és jeles zeneműkiadások mindig készletben vannak. Zeneműjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek. Gazdagon felszerelt hanggy-raktárat, kiválképpen pedig a különféle hangszerre való iskolákat, gyakorlatokat és egyáltalában az instructív zenét szabadon a t. zenetanár urak szives figyelmébe ajánlanom.

könyv- és zeneműkereskedésében Kolozsvárt.

STEIN JÁNOS

m. k. egyetemi könyvnyomdász Kolozsvárt, ajánlja a kolozsvári ev. ref. főtanodának, általa már évtizedeken át kezelt

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDÁJÁT,

a melynek helyiségei a legutóbbi időben tetemesen meg bővítve és a munka eszközei a kor igényeinek megfelelőleg, tükéletesítve és szaporítva vannak.

A használandó betűk a jelenleg divó legmodernebb minták szerint öntvék, a könyomdát kitünő metsző kezeli. A nyomdai munkák kiállításához szükségeselt anyagok a legjobb és legolcsóbb forrásokból erednek.

PAPIR GYARI ARBAN SZAMITTATIK.

Munkát minden időben, még éjjel is elvállal és a leggyorsabban s a legutányosabban eszközöl.

A gépek elegendősége, valamint a munkaerők teljes száma teszi lehetővé, hogy minden

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDAI MUNKÁT

határozott időre, tisztán, ízléssel s oly olesó árban képes előállítani, hogy e nembn bármely hazai nyomdával versenyezhet.

Mindennemű és nyelvti könyvek, bármiféle rovatos ívek, körlevelek, árjegyzékek, számlák, nász-, gyász- és vigalmi jelentések, névjegyek, meghívó-jegyek, tánczrendek, gyógszertári-jelzetek, bor-, rozsolis- és más vignettek, újévi és más alkalmi üdvözlöletek, baromutlevelek, vásároczódulák, hirdetmények, bármilyen nagyságu falragaszok, szóval minden e szakba vágó munkák izletes kiállítását elvállalja. (7) (35-*)

Különösen a kir. törvényszékek, megyei- s városi hatóságok és a községi előljáróságok figyelmét bátor arra felhívni, hogy a hivatali szükségletekre megkívántató nyomtatványok gyors kiállítására s legolcsóbb árszámítására különös sulyt fektet.

Előleges költségvetéssel is készséggel szolgál, a gyakrabban előforduló s törvényszertü mintázatok birtokában lévén.

A gyámsági és gondnoksági ügyek rendezéséről szóló 1877. XX. t. cikk életbeléptetése tárgyában a m. kir. belügyminister ur által az

arvaszékek részére kibocsátott ügyrendben előforduló nyomtatványokból —

melyből készletet tart — kismennyiségben koncz számra is jutányos árban szolgál.